

Balfour v Washingtonu.

Angleška vojna komisija je prišla. Balfour, angleški zunanji minister. Vojno posvetovanje.

Washington, D. C., 22. aprila. — Angleški zunanji minister, Artur J. Balfour — njegovo sliko smo objavili pretekli petek — in člani angleške komisije, ki se bo posvetovala z zvezno vlado o vojni proti Nemčiji, so prišli danes popoldne ob treh v Washington. Komisija je sprejel državni tajnik Lansing, angleški poslanik in več drugih oseb.

Union Station, kamor se je pripeljala komisija, je stražila policija, in kavalerija iz Fort Meyer. Straža je bila prvo znamenje, kdaj pride komisija. Prihod so držali tajno.

Ko je Balfour prišel na postajo, ga je množica navdušeno pozdravila.

Za svoja bivanja v Washingtonu bo Balfour stanoval v hiši tretjega državnega pomožnega tajnika Breckenridge Longa. V stanovanje ga je sprejela močna straža konjenice in tajne policije. Ostali člani komisije stanujejo po raznih hotelih.

V spremstvu državnega tajnika bo Balfour jutri obiskal Belo hišo, pozneje pa bo obiskal tudi podpredsednika.

Zvečer bo predsednikov gost v Beli hiši.

Vojna posvetovanja se pričnu torko ali sredo.

Ni sredstva proti podmorskim čolnom.

Amsterdam, 21. aprila. — Ali bodo Združene države pripomogle našim sovražnikom, da bodo odpravili našo blokado s podmorskimi čolni? Gotov odgovor je: Ne! — pravi "Kölnische Zeitung". Sredstva proti podmorskim čolnom se ni bilo iznajdeno. Tudi ga ne morejo iznajti, ker ga ni. Mučno bo za nas potapljanje naše dobre ladje, toda v tem oziru ne smemo biti sentimentalni. V dveh ali treh tednih bomo uničili ameriške zaplenjene ladje. Izguba teh ladij bo enaka našim tridnevnim vojnim izdatkom.

Na širokem morju bomo ameriško brodogradnjo ujeli v kratkem času in popolnoma. Toda to ni vrjetno, da bi prišlo do spopada med brodogradnjo, kajti naši podmorski čolni bodo z železnimi pestic postavili postavo svetovnega miru nad sovražnikom in ravno tako tudi nad Ameriko.

Nemški podaniki.

Zvezni maršal Power in šerif Riegelman v Brooklynu bodejo pričeni s 1. junijem preiskala vse hiše pol milje okoli Navy yarda. V tem okoliščini ne sme stanovati noben podanik sovražne države. Kdor hoče ostati v tem okoliščini mora prositi zveznega maršala in ako se izkaže, da tujec ni nevaren, mu bo dovoljeno ostati v bližini Navy yarda.

Streli na stražo.

Spokane, Wash., 21. aprila. — Charles K. Overton, vojak narodne garde, je stražil nek železniški most. Pozval je nekega moža, da se vstavi; v odgovor je prejel dva strela, od katerih ga je eden zadell v nogo. Napadalec je zbežal.

Hindenburg in življensko vprašanje.

London, 21. aprila. — O življenskih zadevah se je Hindenburg izrazil sledeče:

"Ne morem razumeti, kako more biti življensko vprašanje povod za delavske stavke, ker sedanja naša stališča na zapadni fronti, ki se mora izboljšati, zahteva nemišljeno proizvodnjo vojnega materiala vsake vrste. To je prva potreba in ima prednost pred vsemi drugimi."

Vsaka tudi najmanjša stavka je neopravičena oslabelost naše obrambe in je neopravičena krivda proti vojaškim silam, — zlasti proti vojakom v zakopih, ki krvavijo na teh posledicah."

Socialistično zborovanje.

Poskušajo poravnati spor. — Vse-socialistično zborovanje. — Separatni mir.

Amsterdam, Nizozemsko, 22. aprila. — V Nemčiji se je vršilo pred kratkim zborovanje nemških socialistov. Navzoči so bili zastopniki iz vse Nemčije. Tudi iz Avstrije in Ogrske sta prišla dva zastopnika, izmed katerih je govoril samo dr. Adler, vodja avstrijskih socialistov.

Sobotna številka "Vorwaerts-a" piše, da vsi nemški socialisti pod vodstvom Filipa Scheidemann-a delujejo na to, da bi se dosegel separatni mir z Rusijo, ako ni mogoče skleniti splošnega miru.

V resoluciji, katera je bila sprejeta, se jasno vidi, da želi nemška socialistična stranka vplivati na ruski delavski in vojaški svet, kar se tiče mira. Scheidemann in drugi voditelji so javno izjavili, da je nemška socialistična stranka odobrila stališče delavskega in vojaškega sveta. Njihova resolucija je odgovor na ruski poziv.

Dr. Adler je v svojem govoru rekel, da mora vse njihovo delovanje biti stremeno za to, da pridejo v dotiko s prijatelji med sovražniki.

Splošna mednarodna socialistična konferenca, ki se za časa vojne ni vršila, se bo skorogotovo sklicala v bližnji bodočnosti.

Friderik Ebert, socialistični poslanec nemškega državnega zbora, je razpravljal strankin razdor in je pozval Hugona Haase, Spartaous-a in Viktorja Adlerja, da pojasnijo svoje stališče napram vojni.

"Odgovornost brezobzirnega bojevanja s podmorskimi čolni smo položili v roke onih, ki so jo zahtevali; nikdo izmed nas je ni odobral, razun enega", je rekel Ebert.

"V Nemčiji ni večine za nemško republiko", je rekel Mueller. "In ako nanjo čakamo, samo podajamo vojno."

Dr. Adler je rekel: "Prišli smo sem, da dožemo, kaj je mogoče storiti za mir. V vaše domače razmere se ne maramo vmešavati." Pri tem je mislil na nemško republiko.

"Svet se je izpremenil. Prejšnja ljudstva nas je imelo za domisljive. Zdaj nam po nudi svoje zaupanje in polagajo v nas upanje, katero moramo kot možje upoštevati, ki pa je zelo težavno, ga izpolniti."

Nemški otroci na Dansko.

Kodanj, Dansko, 21. aprila. — Iz Berlina poročajo, da je nek danski zdravnik pomnil berlinskemu občinskemu svetu milijon kron, da se more poslati na Dansko 10 tisoč nemških otrok, ki bodo ostali na Danskem za čas vojne, in še šest mesecev po sklenjenem miru. Ponudba je bila sprejeta.

Potres v Californiji.

Los Angeles, Cal., 21. aprila. — V različnih krajih južne Californije so danes čutili dva potresna sunka. Škode ni bilo nobene.

Nemško prodiranje proti Petrogradu.

London, 21. aprila. — Danes se potrjuje vest, da Nemci nameravajo veliko ofenzivo v severni Rusiji na suhem in na morju.

Ruska vlada je imenovala poveljnika črnomoškega brodogradnega admirala Kolčaka za poveljnika baltijskega brodogradnega.

Ne govoriti o lakoti.

Amsterdam, 21. aprila. — Nemški časopisi tolažijo nemško ljudstvo s sledečimi besedami:

"Državljan, vaša dolžnost je, da ne govorite o življenskih razmerah. Vsaka beseda o tem pomaga sovražniku in spravlja domovino v nevarnost."

POZOR!

Ker nam je od drugega natasa zaostalo kakih 300 Koledarjev, prodajamo sedaj po 15c. komad. SLOVENIC PUBLISHING CO., 62 Cortlandt St., New York, N. Y.

Eksplodije.

Velika eksplozija v New Jersey. — Eksplozija v Pittsburghu in Wilhelmshaven na Nemškem.

Kearney, N. J., 22. aprila. — Nastala je velika eksplozija v tovarni Seaboard Bi-Products Co. v Kearney, N. J. Po eksploziji je nastal velikanski požar, ki je razsvetljeval travnike več mil na široko. Do večera so našli samo enega, ki se je ponesrečil. Ako je še kdo drugi smrtne ponesrečil, ali pa koliko jih je poškodovanih, se ne more še dognati. Tri deli tovarne so bili popolnoma uničeni: strojnica, kovačnica in laboratorij.

Eksplodirala sta dva kotla za olje.

Vzrok razstrelbe še ni znan. — Škode je nad 200 tisoč dolarjev.

Arctirali so nekega moža, ki se je izdal za Karola Spinfiga; pravi, da je rojen v Nemčiji. Zasačili so ga v nekem čolnu na reki Haekensack. Pravi, da je lovil po rekah. Pridržali so ga v zaporu.

Pittsburgh, Pa., 22. aprila. — Danes zjutraj je nastala v Vulcan Oil Refining Co. v Carapalosi eksplozija, ki se je slišala več mil naokrog. Nekaj minut nato so bili vsa tovarniška poslopja v plamenih. Eden kotel je vseboval 56 sodov gasolina, drugi pa 50 sodov benzina in tretji 200 sodov sešične olja.

Sumijo, da je nekdo ožen podtaknil. Naprave varuje močna straža.

Amsterdam, Nizozemsko, 23. aprila. — V petek je nastala v pristanisku Wilhelmshaven na Nemškem velikanska eksplozija. Razstrelba je več mil okoli napravila veliko škodo.

Ameriška zastava na angleškem poslaništvu.

Washington, D. C., 21. aprila. — Prvič v zgodovini vihra ameriška zastava na angleškem poslaništvu v Washingtonu. Angleška vlada je odredila, da razobesijo na vseh angleških državnih poslopij ameriško zastavo, ker so Združene države stopile v vojno proti Nemčiji.

Jezuiti dobrodošli v Nemčiji.

Amsterdam, 21. aprila. — Nemška vlada je uradno naznanila, da je v četrtki zvezni svet preklical protijezuitsko postavbo, katero je sprejel 1872 nemški državni zbor na Bismarckovo zahtevo. Zdaj bodo jezuiti zopet smeli biti v Nemčiji.

Hollweg ne mara razpravljati o stavi.

Kodanj, Dansko, 21. aprila. — Kakor piše "Vorwaerts" je prišla k Bethmann Hollwegu delavska deputacija, kateri je načeloval H. Haase, predsednik neodvisne socialistične stranke. Kancelar ni hotel razpravljati o stavi, zato 20 tisoč delavcev v berlinskih tovarnah nadaljuje stavko.

Novo areticije.

Pittsburg, Pa., 21. aprila. — Zvezni detektivi so danes aretirali dva moža, izmed katerih je eden višji uradni večje družbe, ki izdeluje municijo. Tudi je vodja neke tajne družbe, ki je po deželi povzročila že nad pol milijona škodo in je odgovorna za smrt mnogih oseb. V zvezi so bili z različnimi eksplozijami.

Avstrija je opustila ofenzivo proti Italiji.

Rim, 21. aprila. — Iz zanesljivega vira se poroča, da je Avstrija opustila nameravano ofenzivo proti Italiji, ker so Angličani in Francozi pričeli zelo pritiskati na Nemce na Francoskem. Avstrija pa brez nemške pomoči ne prične ofenzive.

Farmarji ne bodo porotniki.

Trenton, N. J., 21. aprila. — Govoril je naročil okrajnim sodnikom, da naj oproste farmerje za čas vojne porotniške službe, da bodo imeli več časa za delo na farmah.

Pozor slovenski farmerji!

Delo na farmah se je že pričelo. ali pa se bo pričelo v nekaj dneh. Ravno letos bodo Združene države potrebovale veliko množico pridelkov, ki bodo v ceni prekašali vse dosedanje cene.

Vse kaže, da bodo letos farmerji imeli zlato leto. Vse, kar se bo pridelalo, se bo prav lahko prodalo in za visoke cene.

Vlada Združenih držav je že izdala poziv na farmerje, da na obdelajo kolikor največ zemlje, ki je v njih lastni korist.

Naj bi se temu pozivu odzvali tudi naši slovenski farmerji, kajti to bo v njih lastno korist.

Mnogo naših rojakov, ki so že od doma vajeni poljskega dela, si želijo iti na farme kot delavci. — Izprevideli so sami, da je mnogo bolje in bolj zdravo delati na prostem zraku na farmah kot pa v mestih v zaduhlih tovarnah ali pa v rudnikih.

Prejeli smo že mnogo pism od naših rojakov, ki nas poprašujejo, kam naj bi se obrnili, da bi mogli iti delat na polje.

V nekem pismu beremo: — Namenili smo iti na farme, ako bi bila dobra plača in stalno delo tudi čez zimo. Iz ene hiše bi nas šlo en možki, dve ženski, dva fanta in ena punca. Prosimo, da bi nam povedali, kako plačo bi imeli možkim in drugim. Potem bi šli takoj na farme in rajši kot pa v mesto, ker je na farmah boljši zrak kot pa v mestih. Vedeli bi tudi radi, ako je pri farmerju tudi hrana. Naj nam resno povedo, da bi nas ne vodili za nas.

Slovenskim poljedelcem bi svetovali, da priobčijo kake dopise v katerih naj pojasnijo razmere na svojih farmah. Naj povedo ceno itd. Na ta način bodo imeli dobre poljske delavce ki so že od doma vajeni dela na polju.

Poleg tega pa je tudi lažje delati z domačimi kot s tujimi delavci.

Ruski socialisti.

Socialistični član ameriškega kongresa, Meer London, je dobil iz Petrograda dober odgovor.

Edini socialistični član ameriškega kongresa, Meyer London, se je brzojavim potom obrnil na socialističnega poslance v ruski dumi, N. C. Teichide, ako res deluje ruska socialistična stranka za separatni mir z Nemčijo.

V soboto je prejel Meyer London sledeče odgovor: — Odgovarjajoč kongresniku Meyer Londonu, ki je zahteval pojasnila, ako se res ruski socialisti zavzemajo za separatni mir z Nemčijo, izvrše valni odbor brzojavljiva sledeče:

Kakor je že bilo izjavljeno v deklaraciji delegatov delavskega in vojaškega sveta, da cela ruska revolucionarna demokracija želi separatnega mira z Nemčijo ampak podpira mednarodni mir brez aneksij in odškodnine, na podlagi prostega razvoja narodov, in želi, da stori proletarijat v vseh deželah vse, da se doseže mir na zgoraj izraženi podlagi.

Tovarna ali zakop.

Amsterdam, Nizozemsko, 22. aprila. — Kakor poroča "Berliner Tageblatt", stavkajo samo še delavci v municijskih tovarnah. — Vlada je stavkarjem spila, da se morajo vsi delavci v 24 urah vrniti na delo. Kdor v tem času ne prične delati in je sposoben za vojaško službo, bo morali ti na fronto.

Čedno postopanje.

Washington, D. C., 22. aprila. — Nemški podmorski čoln je potopil nek tovarniški parnik. 19 pomorščakov so vzeli na podmorski čoln. V tem se je približala neka bojna ladja in podmorski čoln se je potopil. Na krovu pa so pustili pomorščake s potopljenega parnika. Voda jih je odplavila in morali so plavati proti rečnim čolnom.

Strašen zločin.

Pastor je ustrelil taščo, soprogo in samega sebe. — Povod zločina je bil prepri. — Policijska preiskava.

Pastor Congregational cerkve v Yonkers, N. Y., Robert F. Berry, je ustrelil večeraj dopoldne svojo taščo in ženo, smrtonosno ranil svojo svakinjo, zatem si je pa še sam vzel življenje. Buje se je že dal časa prepriati s svojo družino zaradi vojne. Pastor se je zavzemal za Ameriko, dočim sta bili tašča in žena za Nemce. Pri njem so našli pismo, v katerem sta bili zapisani samo dve besedi: "Neumni Prusi".

Trikratni umor se je izvršil v hiši 390 Rossmore Ave. Dve pastore, ki sta spali poleg matere, toda morilec se ju ni niti dotaknil. Dve uri pred umorom je imel še mašo.

Policija je dobila vse podatke od ranjenega pastoreve svakinje.

Policijski stotnik Brady je izvedel, da so se v družini neprestano pripravljali zaradi vojne. Mati in hči sta bili za Nemce, dočim je bil pastor navdušen Amerikane.

Posebno hud prepri se je vršil večeraj zjutraj. Ob sedmih je šel pastor v cerkev ter imel tam službo božjo. Ob sedmih zjutraj je stopil v spalnico svoje žene in držal v roki revolver. Najprej je stopil k materi svoje žene in jo ustrelil v usta. Njegova žena in njena sestra sta preplašeni planili iz postelje ter zbežali na hodnik.

On je streljal za njima ter pogodil svojo ženo naravnost v glavo, dočim je ranil njeno sestro na roki.

Takoj nato se je sam ustrelil. Policija je dobila informacije, da je pastor že večkrat pretel svojim sorodnikom s smrtno.

Razkol med socialisti v Argentini.

Buenos Aires, Argentina, 21. aprila. — Danes se je vršila zelo burna socialistična seja zaradi vojne z Nemčijo. Dve tretjini zborovalcev sta sprejeli resolucijo, v kateri obsojajo nemško podmorsko bojevanje in odobrujejo postopanje vlade.

Nemške izgube.

Iz uradnih poročil je razvidno, da je Nemčija izgubila v mesecu maren 54.803 mož. Od teh je bilo ubitih 13.542 ali umrlo vsled ran: 6247 poranežalo ali vjetih in 35.014 ranjenih.

Vse nemške izgube znašajo do konca marca 4.180.966 mož in siere 960.760 je bilo ubitih ali je umrlo vsled ran: 63.920 jih je umrlo vsled bolezni: 512.858 je pogrešanih ali vjetih in ranjenih 2 milijona 643.428 mož.

Omejitev mesa v Parizu.

Pariz, Francija, 22. aprila. — Vlada je odredila, da bo vsak dan Parizu ena jed na dan brez mesa. Prej sta bila določena dva dni na teden, da se ni smelo jesti mesa. V restavracijah je prepovedano servirati meso, kokoši ali divjačino. Vse mesnice morajo biti zaprte ob eni popoldne.

Kajzerja doletela izvanredna čast.

Prince Zia-Ed-Din, turški prestolonaslednik je podaril nemškemu kajzerju kot častno darilo od sultana meč, ki naj bo znak prijateljstva in priznanje velikih stvari, ki jih je storil kajzer Turčiji v tej vojni. Sveda kajzerju gre največja čast, ker je pritegnil turško ljudstvo v krvavi metez!

Amerika je nevarna Nizozemski.

Amsterdam, Nizozemsko, 22. aprila. — "Die Post" v Berlinu piše, da gre sedaj vse čim olje, čež in tobak z nizozemskih otokov ob ameriški obali, v Združene države, kar je za Nizozemsko velika škoda, ker izgubi mnogo na carini, ker ne gre skozi domačo deželo.

Zopet mirno v Braziliji.

Porto Alegre, Brazilija, 22. apr. V Porto Alegre vlada danes popolni mir. Odstranili so vse nemške napise in brazilski zastave v hrabo po vsem mestu.

Francosko bojišče.

Najbolji vroči boji so se vršili v okolici Lensa. — Obstreljevanje Calaisa. — Zrakoplovi.

Pariz, Francija, 22. aprila. — Nemški aeroplani so metali ponovi bombe na Duenkirchen in okolico. Bombe so ranile tri osebe, v splošnem pa niso povzročile nobene škode.

Južno od Saint Quintina se je vršila vroča artilerijska bitka. — Francoski vojniki so precej napredovali pri Aisne.

V bližini Hurtenbise so se vršili boji z ročnimi granatami.

London, Anglija, 22. aprila. — Angleško vojno ministrstvo naznanja, da so Angličani prav dobro napredovali zapadno od Lensa. Nemci so vzporedno tri napade, toda Angličani so vse tri odbili.

Južno od Loosa se vrše izvanredno vroči boji. Angličani so si priborili precej ozemlja in vjeli precejšnje število vojakov.

Berlin, Nemčija, 22. aprila. — Današnje poročilo nemškega generalnega štaba se glasi:

Na raznih točkah v Flandriji se je razvila vroča artilerijska bitka. Najhujši boji so divjali v okolici Lensa.

Calais, Francija, 22. aprila. — Nemški rušilec podmorskih čolnov so obstreljeval danes pristanišče Calais. Oddali so kakih sto strel. Dvanaest oseb je bilo ranjenih, nekaj pa mrtvih.

Berlin, Nemčija, 22. aprila. — Nek mornariški zrakoplov je izstrelil pri Nieuportu sovražni balon. Balon se je takoj vnel in padel v morje.

Žalostne razmere.

Philadelphia, Pa., 22. aprila. — Dognalo se je, da umre v tujakšnem mestu nad 5000 otrok, ki se niso stari pet let. Ravnatelj zdravstvene urada, Kursen, je izjavil, da so vzrok smrti slaba in nezračna stanovanja.

Bissingov naslednik.

Amsterdam, Nizozemsko, 22. aprila. — Kakor poročajo časopisi v Hannoveru, je cesar imenoval generalobrista pl. Falkenhausea-a na mesto prejšnjega teden umrlega belgijskega guvernerja generala Bissinga.

Usoda Rusije v delavskih rokah.

Petrograd, Rusija, 22. aprila. — Provizorični predsednik, princ Lvov ter vojni in mornariški minister so izšli na delavstvo sledečih razlag:

"Konečni odločilni dnevi Rusije so vam pušeni v odločitev. V nas lahko napravite srečne in svobodne, ali pa nas oropate narodne časti in nas vržete nazaj v prejšnjo sužnost. Zdaj, kot nikdar poprej, si določamo svojo srečo in svobodo, ki smo si jo priborili, je v naših rokah."

Delavski svet namerava privedi enkrat v maju velik delavski praznik. Da pa ne izgubijo v vojno času nobenega dneva, bodo delali v nedeljo 29. aprila.

Življenske razmere v Avstriji.

V Ameriko je prišel dr. Jos. B. Eastman, ki je vodil na Dunaju skozi enajst mesecev eno največjih bolnišnic. Avstrijska vlada mu je podelila vojno odlikovanje. O življenskih razmerah v Avstriji je povedal sledeče:

"Uporaba vseh stvari v Avstriji je zaradi vojne omejena. Dr. Saborsky, član mednarodne komisije za živila, mi je rekel, da so razmere v Avstriji dosegle svoje najnižje stališče."

Pošiljatelj denarja.

Kakor že znano, ne sprejemamo nič več denar za izplačila v Avstriji, Ogrski in Nemčiji.

Lahko pa vedno še izpolnjujemo izplačila vojnim ujetnikom in drugim v Rusiji, Italiji in Franciji, kakor tudi onim ljudem na Primorskem, kateri bivajo v krajih, ki so zasedeni po laški armadi.

Kadar pošljete denar, priložite tudi dopisnico ali pismo vojnega ujetnika ker nam s tem pomagata sestaviti pravilni naslov.

TVRDKA FRANK SAKSER,

62 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

Prisilna vojaška služba.

Sezijski delavci bodo proti vladi. Kruse pravi da bo vlada zelo razočarana. Konskripcijska predloga.

Washington, D. C., 22. aprila. — Nasprotniki prisilne vojaške službe so prišli večeraj pred senatni komitej za vojaške zadeve, da protestirajo proti uveljavljenju splošne vojaške obveznosti ali konskripcije.

James How je izjavil, da bodo sezijski delavci obrnili orožje proti vladi, če se ga jim bo dalo v roke. Kruse pa je rekel, da bo vlada zelo razočarana, če bo hotela tej vrsti delavcev usiliti vojaško službo. Vprašal je, za kaj naj se ti ljudje bore, ko nimajo niti doma, niti svoje dežele. Ne more se pa zahtevati od njih, da bi prelivali svojo kri za kapitaliste.

Joseph Cannon je napovedal splošne nemire radi prisilne vojaške službe in draženja. V imenu American Federation of Labor pa je izjavil Grand Hamilton, da je ta zveza kot en mož proti prisilni vojaški službi.

Zastopnik družbe prijatelj miru, Hollingworth Wood, je prosil, naj se oprosti prisilne vojaške službe vse one, katerim prepovedujejo vest ali verski nazori vsako vdeležbo proti vojni.

Hišni komitej je sklenil s 12 proti 8 glasovom, da ugodno poroča o armadni predlogi, vključno amendment za prostovoljce.

Senat je sklenil opustiti vse druge posele ter se nemudoma lotiti razprave glede konskripcijske predloge. Do tega sklepa je prišlo po brezuspešnem poskusu par senatorjev, da bi z obstrukcijskimi govori zavlekli debato glede te predloge.

Posebno dovoljenje.

London, Anglija, 22. aprila. — Trgovska zbornica je določila, da ne sme izhajati noben časopis, ki nima zato posebnega dovoljenja. To se je zgodilo zatagadelj, da se omeji uporabo papirja.

Samomor.

Little Falls, N. Y., 22. aprila. — Tukaj se je zastrupil 22-letni učitelj J. H. Seckler. Zastrupil se je baje zaradi nesrečne ljubezni. — Poleg njega so našli tri steklenice karbolne kisline.

Seckler je

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)
 Owned and published by the
NEW YORK PUBLISHING COMPANY
 (a corporation.)
 FRANK BAKER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and address of above officials:
 62 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na celo leto valja list na Ameriko	Na celo leto na mesto New York	5.00
Na pol leta	Na pol leta na mesto New York	3.00
Na četrt leta	Na četrt leta na mesto New York	1.50
Na šest let	Na šest let na mesto New York	9.00

"GLAS NARODA" ishaia van dan izvencil nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
 ("Voice of the People")
 Issued every day except Sundays and Holidays.
 Subscription yearly \$3.50.

Advertisements on agreement.

Doplat brez podpla in osebnosti se ne priobčujejo.
 Denar naj se blagoviti pošilja po — Money Order.
 Pri splošnih kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi pošilja blagoviti
 namani, da hitreje najdemo naslovika.

Doplatem in pošiljatelj naraditve za naslov

"GLAS NARODA"

62 Cortlandt St. New York City.

Telephone: 4687 Cortlandt.

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

NEW YORK PUBLISHING COMPANY

Dopisi.

Franklin, Kansas.

Ne odobravam, kar počenjajo v Evropi, pa naj si bodo zavedali ali pa centralne države. Ljudstvo je nedolžno in bo uničeno. In če bodo imeli zavestni priliko pri v Nemčiji, bodo tudi neusmiljeno gospodarili. Ako pridejo Francozi v Avstrijo, bodo tudi požgali mesta in vasi od ljubljane do Celja. Vojna je vojna, ki nima uhljenja. Narod je proti narodu in vse to je v korist našim zatiralcem.

Kar se tiče morja, bi bilo najbolje, ako bi bilo prava za vse narode. Anglija je prva zablakala morje in je hotela izstradati srednjo Evropo. Tudi Anglija ne bi smela imeti vseh pravic na morju, vsi narodi naj bi imeli enake pravice vršiti trgovino po svetovnih morjih. Toda za našo proteste so naši zatiralci ne zmanjajo in nadaljujejo svoj umazani posel. Samo, da jim nose; za nas trpine glan ni snar. Njihove malne ne bodo nikdar polne. Od sto milijonov prebivalcev jih je le malo, ki si delijo dobiček. Ono število ima te izgubo in to smo mi delavci. In če se najde kak petolizec, ki zagovarja okubno bogatino, Tudi v Ameriki je v modi, da

nas sleparijo in eiganijo za krvavo zaslužni denar. N. pr.: V steklenicah nam pošljejo zemljo, ki so jo vzeli bogve kje. Ko pa prideš na zemljišče, pa najdeš nam nerodovitni svet, sam pesek. Ako se pritožiš, nimaš nikakega uspeha in agenti te ogoljufajo dalje. Poznam mnogo rojakov, ki so bili na ta način ogoljufani za tisoče dolarjev; tudi jaz sem izgubil nekaj stotakov. To je tista imenitna, solnčna Florida. Poznam družino, ki se je tri leta trudila; vtačila je v zemljišče ves svoj denar, nazadnje pa je bila vržena na cesto, ker ni več mogla plačevati, kajti zemlja ni rodila. Denar, ki so ga prinesli s seboj, so porabili. Agent jim je navrh še tožil, da so mu vkrali zemljo in na njej zgradili hišo. Ako mož ne bi mogel pred sodiščem pokazati pogodbe, pa bi bil še zaprt. Tudi meni ne bi bilo šlo nič boljše. Ker sem izprevidel, da zemlja ni za farmo in se tam ne more živeti, sem se takoj vrnil.

Takim razmeram so krivi naši gospodje izkoriščevalci.

Vojna bo pridrugačila svet. V najboljši nazadnjaških narodih se je pričelo svitilo. Kadar se bo zasvitalo pri vseh narodih, tedaj bodo izginile vojne s tega sveta. Vljudo pozdravljam vse čitatelje in čitatelje "G. N."

Met. Dermalovec.

S pota.
 Colorado Springs je svetovno znano mesto vsled krasne in zdrave lege med visokimi snežniki, katerim kraljuje Pike's Peak. Tudi gora je znamenita in obiskovana od tisočev ljudi vsako leto. Na goro zelje vzpenjalna železnica; v zadnjem času pa se je vpeljala tudi avtomobilna voznja. Tudi na osedlanem oslu lahko jahaš na goro. Z gore je krasen razgled. Nič čudnega ni, ako pada sneg celo v juliju, ravno tako kot sredi zime.

V vnožju gore je mesto Manitou z raznimi mineralnimi studenec in drugimi naravnimi čudeži. Nedaleč od mesta je prekrasna podzemeljska jama z lepimi kapniki. Vidijo se tudi še ostanki stare indijanske naselbine. "Vrt bogov" pa v zanimivosti prekaša vse. Tu vidiš v zraku moleče rdeče in bele pečine in znaaki kažejo, da je to napravljen svetovni potop; ostale so lepe naravne pečine, ki so dobile ime "Vrt bogov". Kamen teh pečin se da jako lepo rezati in potniki si lahko oskrbijo lepe rezane izdelke iz tega kamna.

Okolica Colorado Springs je zemeljski raj. Vsako leto sem tu obiskoval rojaka Rev. Knefelca, ki je bil na bolniški postelji kakih pet let. Bolehal je za mrtnostjo in jetiko. Zdravniki pravijo, da je tukaj za jetične najbolj zdrav zrak. Jetični, ki se tu naselijo, dočakajo 60 let. Rev. Knefelca je preminul za ta svet 26. februarja in tako prestopil svoje veliko trpljenje.

Okoli Colorado Springs je malo Slovencev, ki delajo v premogovih. Več jih je pa v Cripple Creek, kjer se nahajajo zlati rudniki.

Matija Pogorelec.

Slovenski podporni odbor

v Ženevi (Švica).

Sprejeli smo sledeče pismo:

Ženeva, dne 23. marca 1917.

Z dopisom z dne 11. februarja 1917 imeli smo čast Vam javljati, da smo ustanovili v Ženevi "Slovenski Podporni Odbor". Ker so poštenoprometne zveze z Ameriko precej neradne, dovoljnjemo si, da se znova obračamo do Vas.

Vsed vojne biva v Švici prilicno število naših rojakov in dijakov. Življenske prilike so postale težke. Vezi z domovino so prekinjene; podpore iz stare domovine so izključene. Viharji evropske vojne dvirajo tudi nad milimi našimi domovi. Stara domovina, ki je že v mirnih časih komaj vzdrževala svoje sinove, je popolnoma obubožala. Tako je došlo, da je poselga beda tudi v kroge naših tukaj bivajočih bratov. Ko smo videli, kako ustanavljajo drugi narodi za svoje in brate v Švici podporna društva (tak Belgijci, Poljaki, Rumunci itd.), ki nabirajo sredstva za pomoč dijakom, da nadaljujejo s šolanjem, ter ostalim v bedi se nahajajočim rojakom iz gladi in obupa, smo se spomnili naših rojakov v Ameriki, ki bivaajo v ugodni priklaki, ter sklenili ustanoviti Slovenskega Podpornega Odbora z izključno človekoljubnim namenom: pomagati gmetno našim rojakom v Švici. Beda je velika in naša pomoč potrebna. Obrachamo se do Vas, da bi blagovolili pomagati našemu namenu in aplikirati na blaga srca naših Slovencev v Ameriki.

Upamo, da naš klic po pomoči ne ostane zaman. Pred slovenskim narodom, kakor pred nobenim v Evropi, stoji življenje in smrt. Od naših volj je vse odvisno. Sklenimo se v krog medsebojne ljubezni in naša volja do slovenskega življenja bo zmagala.

Z izrazom spoštovanja:

Josip Birza, stud. phil.,

predsednik.

A. Gasperič, tajnik.

Fran Primo, blagajnik.

Kratke zanimivosti.

V nekem članku, ki se tiče nadzorstva in prodaje bolnega mesa in katerega je objavil dr. C. W. Stiles v "Journal of the American Medical Association", se izvaja, da je prečišče meso, ki vsebuje trihine, popolnoma užito, če se ga primerno skuha. Vročina zamori namreč kili in slednje so brez nevarnosti ko so zamorene. Stiles pravi tudi, da ni dosegal še nikake metode pregledovanja ali inspekcije, potom katere bi se moglo jamčiti odtodnost takih kili.

REKONSTRUKCIJSKI NAROD

(LAVONI)

REKONSTRUKCIJSKI NAROD

(LAVONI)

REKONSTRUKCIJSKI NAROD

(LAVONI)

REKONSTRUKCIJSKI NAROD

(LAVONI)

REKONSTRUKCIJSKI NAROD

(LAVONI)

REKONSTRUKCIJSKI NAROD

(LAVONI)

REKONSTRUKCIJSKI NAROD

(LAVONI)

REKONSTRUKCIJSKI NAROD

(LAVONI)

REKONSTRUKCIJSKI NAROD

(LAVONI)

REKONSTRUKCIJSKI NAROD

(LAVONI)

Delavske organizacije v Ameriki.

Nobena druga industrijalna država na svetu nima tako velikega števila industrijalnega proletariata kakor ga ima Amerika. Pa tudi nobena druga tako slabo organizirana. Res je velikansko število delavcev v tej državi v raznih unijah in drugih delavskih organizacijah, toda vse to je sestavljeno tako vodeno, da nima prave moči vzle velikemu številu. Povsod je nejasnost, nesporednost. Zato res zasluži ameriški delavec priimek, da šele raste v politiki in organizaciji. Medtem ko imajo delavci v Nemčiji, Avstriji, Franciji in vsej Rusiji eno enotno organizacijo, katere je pod enim in istim vodstvom, smo tukaj raztreseni in razepeljani tako, da nam ni mogoče započeti velikega gibanja, ki bi imelo kak vpliv.

V zgoraj navedenih in še drugih državah, kjer je moderna industrija, je v dolgih letih socialistična stranka združila vse zavedne in inteligentne delavce pod svoje okrilje. Organizirala jih je politično in gospodarsko. Ona je skrbela, da so delavci, ki so pripadali raznim strokovnim organizacijam, dobili čimdalje več izobrazbe, da so spoznali svojo moč na političnem polju, da so enili in se zavedali svoje moči, ki se je združevala v delu njihovih rok.

V Ameriki pa so delavci raztreseni po raznih unijah, katere gredo po večini vsaka svojo lastno pot. Vsaka napoveduje stavke, ne bira se na druge. V eni tovarni so mnogokrat po tri vrste unij, ali še celo več, ki vsaka napoveduje stavko zase; medtem ko dela en del, je druga na stavki.

Ameriške unije ne učijo delavcev, da bi rabili svojo politično moč na voličih. Sicer jim priporočajo, da volijo, toda nikdar nimajo lastnih kandidatov. Seveda, tudi tukaj je že nekaj častnih izjem, toda te so le redke.

Socialistična stranka se že trudi mnogo let, da bi prinesla jasnost v ta zamotan položaj delavskih organizacij in je imela že po nekaterih jako lepe uspehe. Tako n. pr. je unija strojnikov danes že daleč naprej od drugih in hodi po popolnoma novi poti, kamor ji bodo sledile gotovo kmalu še druge.

Dosedanji oji delavskih organizacij v Ameriki so bili vedno v napačnem tiru. Za vsako zmago so morali delavci plačati sami. Če so zmagali izdelovalci čevljev, tedaj se je pritisnil na čevlje, znak unije in povisala se je cena. Tako je bilo vedno in povsod. Za vsakim zvišanjem plače premožnejem se je zvišala cena premožnej. Isto je bilo pri krojačih, pivovarjih itd. Zmaga železnikarjev pred nekaj tedni bo prinesla delavcem samim sicer skrajšan delavni čas, toda vsem drugim pa breme zvišanja voznine za osebnih in tovarnih vlake; zadnje pa bode vplivalo na življenske potrebe.

Druge slaba stran pri teh delavskih organizacijah je ta, da se zgrade v svojo unijo ali zvezo tako, da se jim ne more pridružiti nihče. Kadar ima ta ali ona unija toliko in toliko članov, to je kolikor da se jih potrebuje pri tem, ali onem postopu, tedaj mnogokrat zabranijo vstop drugim. Namesto, da bi skušali organizirati vse delavce in znižati prispevke, pa nastavijo visoke pristopnine in puste, da tava velika množica delavcev neorganiziranih okrog, kateri pa jim prej ali slej padejo za hrbet kot stavalomci.

Kakor omenjeno, je imela socialistična stranka dosedaj že lepe uspehe pri raznih organizacijah in gotovo je, da bo prišel čas, ko bo imela moč povsod in bo prenovila ves sistem. Ona zahteva, da se odpro vrata na široko za vse. Ona hoče obenem delavce zvečati politično, da se bodo znali boriti tudi na političnem polju, da ne bodo volili za svoje izkoriščevalce danes, proti katerim so zastavali še večeraj in kateri so jih pustili pretepati s policijskimi kolec. Delavski boji zamorejo biti uspešni samo tedaj, ako se vrše na gospodarskem in političnem polju hkrati.

Skandinavija ni izvažala živčev v Nemčijo.

Amsterdam, Nizozemsko. 20. aprila. — Ameriško-skandinska komisija je dognala, da skandinavsko dežele niso pošiljale v Nemčijo živčev, katere so dobili iz Amerike.

Moj najbolj tragični doživljaj v vojni.

(Newyorški "World" je pričel prinašati odgovore katere je dobil od najbolj odličnih vojnih poročevalcev, na sledeče vprašanje: — "Kateri je bil vaš najbolj tragični doživljaj v vojni?" — V naslednjem prinašamo v slovenskem prevodu te zanimive odgovore).

Mary Roberts Rinehart pravi:

Najbolj dramatična stvar, ki sem jo videla v vojni je bil prestrašen in skoro ohromel poročevalec, ravno sredi poti med sovražnimi zakopi takozvane "No Man's Land". (Dežele, ki ni last nikogar).

Ta poročevalec sem bila jaz. Dobro vem, da je običajna ideja o vojnem poročevalcu ona hladnokrvnega človeka, ki je pri topu prav tak sprten kot s peresom in ki nikdar ne dela opazk v svojo bilježnico s tako tresočo se roko, da ne bi mogel pozneje čitati onega, kar je bil zapisal.

Zalibog! Jaz imam nekako deset listov zapiskov iz različnih časov, katerih ne bom mogla nikdar razvozljati.

Resnica glede izleta v "deželo nobenega človeka" je naslednja: Neko noč se mi je nudila prilika iti v ta prepevati nas. Kako daleč smem iti, se mi ni predpisalo.

Mislila, da bi morala biti popolnoma zadovoljna z desetimi koraki v temni, deževni noči. Belgijski častnik pa je šel naprej in naprej in jaz sem tako ponosna stvar, da se sranujem kazati svoj strah. Tako sva hodila, hodila in hodila. Obstala sva, kadar je zaigrala nad nama luč, a obstali niso moji zobje, ki so sicer pristni, a so se vedli naravnost brezprimerno.

Sempatam me je vprašal častnik, če sem prestrašena. Zmajala sem z glavo, v znamenje, da ne, kajti govoriti mi ni bilo mogoče. Zame ni bilo nikakega zadovoljstva v tem, da se mi je nudila s tem snov za dobro povest. Čutila pa sem tudi, da namerava ta belgijski častnik samomor, da pa mi je moje življenje še vedno drago.

Kljub temu pa sva šla naprej.

Predno sem to zapazila, so se nahajali nemški zakopi neposredno pred nama, le nekako 600 črevljev proč. Šesto črevljev je precej zemlje, če je treba plačati zanjo davke, a prava malenkost za Nemce, katerega se je vzgojilo s puško mesto s steklenico in to posebno na ozemlju, ki je veliko večje, kot dlan roke in brez vsakega sledu grmčevja ali drevja.

Enkrat sem padla, po celi dolžini. Čisto prepričana sem bila, da sem ustreljena, kajti nikdar ne sliši človek puške, od katere je bil dobil poškodbo.

Vladala je grozovita tišina. Na iztoku in vzhodu je bilo videti varljivo ognje, a tukaj ni bilo ničesar razven svetilnih bomb, ki so neprestano visele nad nama. Belgijski častnik je šepetaje pripomnil, da naju opazujejo. Ker me je moja francosčina zapustila dvajset črevljev za ograjo iz bodice žice in ker ni bil belgijski častnik zmožen angleščine, sem odpravljala v strašni nemščini, katero je on popolnoma obvladoval.

Vedno od onega časa se mi je zdelo naravnost smešno da so se vršila naša šepetanja ravno v nemškem jeziku.

Konečno sva vendar dospela do skrajne zunanje straže. Stala sem za razbitimi razvalinami stolpa ter skušala pozabiti, da bom morala iti zopet nazaj preko onega stranskega kosa zemlje.

Tam, na skrajni prednji straži, sem srečala najhujšega moža, kar sem jih videla v vojni. Iz onega razbitega stolpa je prihajal polstevij iz vrvi ter je bil po mojem prepričanju bolj presenečen videti žensko tam doli kot bi bil od katere druge stvari. Izvzemši, da je stal tam nemški cesar, z belo zastavo v roki.

Dan za dnem je stal ta opazovalec, ki je bil duhovnik, v svoji opazovalnici in v baterijami v ozadju ga je vezala le tenka telefonska žica. Od jutra do večera so obstrlevali Nemci njegov stolp, dokler nista ostala le še dva zida, a še ta preluknjana kot sito. Od cerkve ni ostalo ničesar kot kup kamenja in oneta. Na mestu, kjer se je nekoč nahajal zadnji konec stolpa, je visela lestevica iz vrvi. Povsod naokrog pa je bilo videti pečati smrti.

Bil je majhen človek, z odločnimi kretnjami in odkritim licem. Sempatam so se vršili ob vnožju njegovega stolpa ročni spopadi. Navzdol je prihajal le pomoči, ko je bilo vse končano ter pokopaval mrtvece. Nad grobove pa jim je postavjal, veren svojemu poklicu, priprave križe.

Zanj ni bilo nobenega upanja, niti najmanjšega. On sam je držal

najbolj naprej potisnjeno postojanko vsega, kar je ostalo od Belgije. Pred njim je prežal divji in brezobziren sovražnik, ki je uporabljal vsa sredstva, da ga uniči. Za njim pa je bila izmučena armada njegovih rojakov, le še ostanki, a vendar slaven.

Mislila, da je bil Belgijski.

Pustila sva ga tam ter opazovala, ko je plezal po vrvnati lestevici k svojemu opazovalšču nad malimi lesenimi križi pod njim, k svojim molitvam, telefonu in šurti, ki je bila neizogibna, — pustila sva ga tam, v deželi sene med življenjem in smrtjo, na oni meji, kjer pomenita bivanje in korak vstop v večnost.

Tako stoječa tam v mesečini, na oni tujni zemlji, prepojeni s krvjo, se nisem prav nič sramovala izreči tiho molitev za vse, Nemce in Belgijske, Francoze in Angleže. Ta prostor je bil posvečen, kajti tu so možje v resnici dali življenje za svoje ideale.

Ko sva se pričela pomikati nazaj v mesečnem svitu, se je pričelo na zapadu in iztoku od nas težko artilerijsko obstreljevanje.

Tako sva zapustila vojaško-duhovnika v njegovi deželi sene, pri telefonu in molitvah. Malo hladna v hrbet, — kajti mučno je kazati sovražnim topovom hrbet, — sva se podala na pot. S seboj pa sva vzela mačko, ki je nekoč lovila miši v cerkvi, a bila sedaj živ okostnjak in ta nas je privedla srečno skozi ozemlje groze in smrti.

Novice iz Chicaga.

Karel J. Vopička, bivši poslanik Združenih držav v Bukarešti, Rumunsko, povrnil se je pred kratkim nazaj v Chicago, Orazmarah, ki vladajo v Evropi, je rekel zastopniku nekega češkega dnevnika "Narod" sledeče:

"General Sherman je imel popolnoma prav, ko je rekel, da je vojna pekló. Noben človek si ne more predstavljati grozote vojne, ako jih ni na lastne oči videl. Po njegovem mnenju je pomanjkanje in beda v Nemčiji veliko večja kakor pa v Avstriji, to pa zato, ker je

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minn.
sedež v ELY, MINN.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, R. F. D. No. 1, Conemaugh, Pa.

Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Glavni tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.

Glavni blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik N. S.: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VERHOVNI ZDRAVNIK:

Dz. JOSEPH V. GRAHEK, 843 East Ohio Street, Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.

ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue "M", So. Chicago, Ill.

JOHN VARGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:

GEO. J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.

JOHN RUPNIK, Box 24, S. R., Delmont, Pa.

GOSPODARSKI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.

JOHN MOVERN, 483 Mesaba Ave., Duluth, Minn.

MAT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRAVSTVENI ODBOR:

EUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.

FRANK SKRABEC, Stk. Yda. Station RFD, Box 17, Denver, Colo.

FRANK KOCHER, Box 386, Gilbert, Minn.

Val dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pri-
tožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne poda
odstalo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Preko morja.

(Nadaljevanje).

Blagi vetrič je razvel vonjavo
rož, veselo so šumele ciprese, lipe
in drug drevje, ptice so živahne
je prepevale. Dva delavca sta po-
sopala z belim peskom stezice: br-
za snameta čepci, ki ste šli mimo
nju grofici.

Anica ju ljubezljivo pogleda in
ju vpraša, ali jima ni vroče. Ma-
ti ji reče, naj ne govori z delavci
brez potrebe.

Ko ste prišli kraj vrta, greste
v skrito senco. Nad njima so bile
goste veje lovora. Tukaj je bilo
tiho. Od obale se je čulo pluska-
nje malih valov, zgoraj je šumel
veter, z glavnine se je slišal sedaj
močnejše, sedaj slabše glas zvo-
nov.

Mati in hči se pokrižate in mo-
lite. Marta dene knjigo na kame-
nito mizo, ki je stala v senci, po-
loži levo na Aničino rame in ji
reče, naj ji gleda v oči.

Anica to stori, a mati jo nilo
gleda, mlo in zamisljeno, kakor
bi se spominjala na neke davne
čase. Večkrat se je tako utopila v
globoke zene Aničinih oči in
vsakokrat se je svetila na njenem
licu tiha radost. V takih trenu-
kih razširili so se ji spomini iz
najlepše mladosti in ji bližali sr-
ce. Razgovarjala se je s hčerko,
kakor z najboljšo prijateljico, in
ji pripovedovala, kako je neizmer-
no ljubila njenega nesrečnega o-
četa Alberta, ki je umrl v ječi za
svobod domovine.

Anica, že je temu sedemnajst
let, ko sem ga spoznala, a vsega
se še spominjam, kakor bi bilo v-
čeraj. Tvoj oče je bil dober, kras-
en, oboževal me je. Kako sem bi-
la srečna! — vzdigne grofica. —
Prišla sem iz Benetk sem, zmiraj
sem bila žalostna, zmiraj sem jo-
kala, sama, brez utehe. Do šest-
najstega leta sem bila malone ne-
uprenehoma v Benetkah.

Tam si se spoznala — — —
Da, tam sem — — — Kedar
vidim tvoje oči, se ko spominjam
tvojega očeta — — — Ljubila sem
— — — mati mi je umrla — — — sa-
ma — — — mlada — — — oh, kako je
to bilo! — — — Jaz sem venela, —
mislila sem, da umrjem, jokala
sem — — — leto je jedno za dru-
gim

— Ne žalosti se, draga mama!
— objame jo hčerka.

Sedaj bode sedem let, kar
je baron Spranga — — — težko
mi je bilo v tej samoti — — — če-
mu zmiraj tugovali? Mari naj —
zblaznim? — — — Baron Spranga je
obiskal mojega očeta, svojega so-
sesta, a jaz sem mu bila mila, ho-
tel se je ko poročiti, ali moj o-
če — — — Sedaj ni zaprek...

Anica jo žalostno pogleda in
obrne glavo. Deklica si je mislila:
— Jaz bi Tometa ljubila tudi v
grobu. Njegova ali nikogar!

Mati je menda uganila njene
misli in jej začela nežno in lju-
beznivo razlagati, kako čas oz-
dravi marsikatero rano, kako nji-
ju imetje nima toliko vrednosti,
kolikor pred dvajsetimi leti, ka-
ko se je oče zadolžil o času svoje
dolge bolezni, a baron Spanga ni
ludoben človek. Prej je baron
trezno živel — — —

Reči mu, naj ne pije, — izu-
sti Anica tiho.

Rekla sem mu že, Kaki dve le-
ti že bode, kar se je udal vnu. To
me jako žalosti. Anica, ti vidiš,
da si mi vse in jedino veselje na
svetu. Oh, ta svet! Davno sem že
zanj mrtva, samo pri tebi v tej
samoti sem srečna. Svet! Ljudje!

Pomilujmo me — — — mnogi me
prezirajo — — — Kaj bi jaz brez
tebe? Ali ni tukaj lepo? Kaj ti
ljudje, ta gospoda na Glavni!...
Prezirajo me in klanjajo se mi —
ker sem grofica. Ako bi to ne bi-
la in ko bi imela strgane črevlje,
nikdo bi me niti ne pogledal, —
najmanj pa ona gospoda! Laž, li-
cemerstvo, podlost, hlimba, to je
njih življenje. Anica, ti si srečna,
da jih ne poznaš! Tukaj, v tej di-
vi samoti, sve, duša moja, v —
raju. Kaj, reči mi, kaj bi jaz —
brez tebe? V Trstu, kjer sem se
rodila, mi še živi teta. — Niko-
gar razum tebe! Jaz bi bila s te-
boj, ako — — — prekine grofi-
ca in spusti glavo na prsi.

Mama — — —
Kaj želiš reči? — vzdigne
Marta naglo oči in začudeno u-
pre v Aničino lice.

Ti ne ljubiš barona, reči mu,
da ga nečeš — — —
Molči! — strepeče mati in
povezi oči.

Anica nasloni glavo na njeno
ramo in jo objame z desnico. —
Groficihne velike in krasne obrvi
so se stisnile, čelo se je zatemnelo
pod kodrastimi lasmi, polne in le-
pe ustnice so se bolestno stegnile
ter drhte.

Vonj rož je prihajal po čistem
zraku v senco, iz daljave se je čul
krik gladnih galebov...

Tisti dan je prišel na večerjo k
grofici Marti baron Spanga, bo-
gat človek, jedini sin matere udov-
ce. Ko se je opustil iz preisko-
valnega zapora, v katerem je se-
del tri leta radi nekega politične-
ga čina, zaljubljen se je v krasno
Marto. Bila je štiri leta mlajša od
njega.

Ona mu je hitro odkrila svojo
preteklost. Baron je večkrat obis-
kal njenega očeta. Enkrat se je
baron razgovarjal z grofom o poli-
tiki, ali prišlo je do živahnega
prepirja. Stari je očital baronu, da
je puntar, brezverec. Ko se je obr-
nil govor na vero in ko je baron
začel trditi, da samo bedaki veru-
jejo v Boga, je postal grof besen
in mu pokazal vrata.

Spanga ni smel več v hišo. Mar-
ta ju je hotela pomiriti, zaklinja-
ta je barona, naj ne govori tako
nepremišljeno, a njen oče je ven-
dal.

strepetal od jeze, če mu je imeno-
vala baronovo ime. Spanga je ča-
kal na smrt starega grofa in po-
tem se je mislil poročiti z Marto.

Med tem se je shajal z njo taj-
no. Tajno! — — —

Da, za življenja njenega očeta.
V mestu Glavini je bilo nekoliko
plemenitih rodbin, ki so živele v
svojem "krogu", obiskuje te med
sebojno. Često so se shajali jedi-
no zavoljo tega, da so mogli govo-
riti o tujih sestankih grofica z
baronom Spango, o tem "škanda-
lu". Očetje in matere se so razgo-
varjali o tem pred svojimi otroci
vzdihuje nad zlobnostjo sveta in
kimaje z glavo, a vsakdo je hite-
da bi več izvedel od drugega in
pripovedoval potem dalje, kar je
čul, s sladkimi, pobožnimi in me-
denimi besedami.

Kaki vzdih, kako vskliki, kaka
himba! Ta "škanda", ta je bil
njih veselje, izveli so v njem, pa-
zno preobračali najmanjše podro-
nosti, fino z rokami. A uprav
oni, ki so najbolj vzdihovali nad
"propalo moralo", ti so se najglo-
bokeje klanjali grofici Marti.

A kako so tedaj po koncu nosili
glave, kako so pihali na usta in
na nos, kedar jih je povabil na
svoj imendan grof Stambelli na —
obed! Njih hčerke so se topile od
miline in radosti, kedar so sedele
pri isti mizi s krasno grofico Mar-
to, kedar so mogle z njo pregovo-
riti nekoliko besed! —

Stari grof Stambelli je umrl. —
Marta je vzela k sebi Anico, toda
baron sedaj ni govoril rad o po-
roki, ali da se misli poročiti, ke-
dar prestane žalovanje za pokoj-
nim grofom.

Večerali so v lepi in veliki so-
bi. Dve okni in vrata na balkon
so bili odprti. Sveži nočni zrak se
je včasih igral z belimi zavesami.

Baron je bil pri Marti kakor
doma: gledal je v svoj krožnik
rezal, jedel in pil in gladi velik
plavo brado, zmiraj zamisljen in
poln skrbi. Včasih po četrh ure
nikdo ni govoril pri mizi.

Ko so povečerjali, vstane bar-
on od mize, zapali smokno in ho-
di po sobi pred okni gori in doli.
Bil je visok in skoraj debel, v ru-
meni temni obleki, ki mu je bila
povsod široka. Ko se je tako spre-
hajal, mu je modri dim smodke
uhajal preko plešastega temena.

Napolnil je z dimom usta in po-
tem ves dim spustil iz njih.

Marto ni pogledal ne enkrat
ali skoraj vsakokrat, kedar je
prišel na drugo stran sobe nji v
hrbet, pogledal je Anico, stisniv
si motne, sive oči.

Anica je čitala, a Marta se je
zagledala skozi odprta vrata bal-
kona na morje, katero je razsvet-
ljevala z mesečino.

Po dolgem molčanju začne pri-
povedovati baron grofici, da je
bil v mestu Glavini in se razgo-
varjal z njenim odvetočnikom. Up-
niki terjajo svoje. Ako se pora-
vajo vsi dolгови, ako se proda to
in ono posestvo, ta in ta hiša, o-
stane Marti še okoli sto tisoč gol-
dinarjev.

Grofica je želela, da se poplača
vse do zadnjega novca, toda pro-
dati ni hotela nič. Rekla je baro-
nu, naj on poplača vse dolgove
tako jima ostanejo v rokah vsa
posestva. Baron odgovori, da tega
ne more storiti, da bi moral najeti
denarja, a posestev ima on ta-
ko preveč.

Grofico je ta razgovor ozlovo-
lil. Pozneje se je sedel baron k
mizi in se silil, da bi se bolj lju-
beznivo razgovarjal z Anico in z
njeno materjo, ki jo Anica polju-
bila mater in jima želela lahko
noč, gledal jo je baron do vrat.

To noč baron ni spal v grofi-
čini hiši — — —

Dan za dnevom je mineval, ro-
že na vrtu so se lepše svetle, ze-
le na barva listja je zgrubila svoj
sijaj. Bili so krasni dnevi, včasih
je nastala popoldne nevihta, zabli-
snilo in zagrmelo je nekolikokrat.

morje se je vzdigovalo, ploha je
nagol nehala in osvežila prirodo.
Bujo so puhtele rože po dežju,
zrak se je zbistril, po českih goz-
diščih so se blišale kapljice, ko je
solnce zapadalo.

Anica in njena mati sta lju-
bi samoto, letali sta po morskimi
belih stezicah v vrtu in včasih je
padla kakšna kaplja z drevesa na
roko ali na vrat. A kedar so pri-
šli do kake lučice na stezi, pri-
vzdignili sta obleko, nogavice so
se jima belile, šli sta okoli vode ali
pa jo preskočili, nasmijali se, a po
tem šli na obalo, da napaseta oči
na velikem obzorju.

Kedar ju je baron obiskal, ni
ostal dolgo in bil je molčljiv in
hladen proti Marti. Enkrat je na
grofici vprašanje odgovoril o-
sorno in zbadljivo.

Grofica ga je začudeno pogle-
dala.

X.

Koncem velikega travna je do-
bila Marta pismo iz Trsta, da je
teta jako bolna in da jo želi vi-
diti.

Ko je rekla zvečer grofica baro-
nu, da pojde drugi dan v Trst,
razžalil jo je baron.

— Idi, stara je bogata, glej, da
tebi vse zausti in ne popom, —
rekel ji je.

Marta mu je ostro odgovorila:
— Mar misliš, da jaz hlepim po
denarju? Po tolikih letih me še ne
poznaš!

Baron se je jel opravičevati, da
je ni hotel razžaliti, vzel je klobuk
in šel domu.

Drugi dan, rano v jutro, je od-
potovala grofica Marta v Trst. —
Anica jo je spremlila do luke pod
mestom Glavino. Mati jo je polju-
bila na usta, čelo in obe lici in šla
na parnik. Pozneje ji je mahala z
roko iz ladje, ki se je zazibala
nekolikokrat na valovih, ko je
parnik zapustil luko.

Morje se je hitro umirilo. V ju-
tranjem zraku se je širil smrad
lima, ki se je leno vlačil nad glad-
ko površino.

Anici se je zdelo vse prazno v
hiši in na vrtu brez matere. Do-
oldne je napisala dve dolgi pi-
smi, jedno župniku v Vratak, —
drugo pa Tonetu v Pulj. Ko je pi-
sala Tonetu, potočilo se je neko-
liko solz črez njeno lice na list.

Sama je obedovala v veliki so-
bi. Komaj pokusila je od vsake-
ga jedila. Na zidu njen naproti je
visela slika njenega deda, ki je
umrl o Božiču pred petimi mese-
ci. Ona hoče jesti, a ded jo ostro
gleda.

Dolge brke mu visijo čreko br-
de, čudno se mu vzučujejo lasje
nad čelom, okoli vrata ima zapet
črn robec, na prsih pa mu vise
križci in svetinje. V sobi je bilo
tiho, tiho tudi na vrtu in na mor-
ju. Anica je imela na sebi pripro-
sto črno obleko, pomejeno ravno
po životu in zapeto na prsih z je-
dno vrsto gumbičev.

Lasje so ji bili razdeljeni na
sredi glave in so se nekoliko vsi-
pali valovito na vsako stran, a dve
lebeli kiti sta ji zaviti na teme-
nu in zadaj. Od čela do kit se je
videla tanka črta med razdelje-
nimi lasmi, kakor srebrna nit.

V sobo pride visok, suh, nekoli-
ko pripognjen starec, gladko ob-
rit, v rumenem fraku z belimi
gumbi, in dene na mizo počeno
pišče. Na rokah je imel bele ro-
kavice.

— Zane, hvala, ne morem več
jesti, — pogleda ga Anica ljubez-
nivo.

— Prosim, — reče sluga, zarud-
in se globoko prikloni, stoječi tri
korake od mize. Ko se popravi,
zagleda se v Aničino lice in se na-
smehne.

— Kaj je, dragi Zane? — čuli
se nekoliko Anica.

— Presvetla grofica, oprostite,
prosim — — —

— Kaj želite?

— Presvetla grofica, zopet se
spominjam — — — oh, kakšna je
bila tedaj presvetla — — —

— Ko ste me pripeljal tja? —
vpraša Anica in pogleda na otok
Čres skozi okno.

— Da, tedaj. Oh, kako je jo-
kala presvetla — — —

— Nisem tedaj bila dobra? Že
ste mi to na kratko pripovedova-
li, ali sedaj mi povejte vse. Zane,
sedite tu sem, — velela mu je A-
nica, ponujaje mu stol pri mizi.

— Presvetla grofica, nikdar...
tega ne morem, prosim — — —
zopet se globoko prikloni in lice
mu je vse zarudelo.

— Zane, vi ste stari, trepetate,
sedite, prosim vas! — silila ga je
opazivši, kako se mu treseta suhi
tanki nogi v belih svilenih noga-
vica, ki so mu segale do kolen.

— Ne morem, presvetla — — —
— Ker sem presvetla, vam to
zapovem, — nasmehe se mu lju-
beznivo.

Starec sede na kraj stola, ves
zmoečen in tresoč se. Anica mu na-
toči čašo vina in ga prosi, naj ji
pripoveduje, kako jo je oddal Jeli.

Zane na prvi mah ni mogel izu-
stiti niti besede, še le pozneje se
mu je razvezal jezik. Pripovedo-
val je in zmiraj vzdihal:

— Gran Dio, gran Dio, kaj sem
doživel!

(Dalje prihodnjič.)

Zrakoplovi ob Jadranu.

London, Anglija, 20. aprila. —
Z Dunaja poročajo, da se je vršil
boj med enim avstrijskim pomor-
skim zrakoplovom in tremi laškimi
araroplani. Laška letala so bila ta-
ko poškodovana, da so se morala
spustiti na morje, kjer so jih vje-
le avstrijske torpedovke.

Zdravje
moč
in
krepost.

ZASTONJ

Zdravniška knjižica
Kažipot k zdravju.

Ta knjižica pove enostavno, kako se neka-
tere bolezni, kakor je sifilis ali zastruplje-
nje krvi, mozolji, kožne bolezni, stare rane,
kapavica, živčna slabost, moška onemoglost, semen-
tok, mehurne in ledvične teskoče, nalezljive in druge
moške ter ženske bolezni na spolno-urinarinih organih,
vsepo zdravijo privatno doma in z majhnimi stroški.

Pove tudi o našem vsespemnem zdravljenju drugih
bolezni, kakor so nerednosti želodca in jeter, žolčnica, zapeka, zlata
žila, revmatizem, katar, nežuha in slične teskoče.

ALI TRPITE

Na katerem izmed sledečih simptomov: bolečine v križu, bolečine v zgibih, gla-
vobol, izguba apetita, kisloba v želodcu, povračanje hrane, bljuvanje, žolčno
riganje, nečist jezik, smrdela sap, izguba spanja, slabe sanje, slabost in nagla
razburjenost, nervoznost in razdraženost, onemoglost ob jutrih, črni koloburji
pod očmi, sramežljivost in izogibanje družbe, nemarnost, bojazen in srčna
tuga? — Ti simptomi so znamenja, da vaš telesni sistem ni v redu in da potre-
bujete zdravniških nasvetov in pomoči.

Naša brezplačna knjižica vam pove dejstva glede teh simptomov in teskoč;
pove vam tudi o našem zdravljenju, ki pomaga moškim do zdravja, moči in
svežosti, da so zopet možje. Zaloge znanosti je in vsebuje nasvete in podatke,
kateri bi moral znati vsak moški in vsaka ženska, posebno pa tisti, ki se nane-
ravajo ženiti. Iz nje lahko spoznate vzroke svojega trpljenja in kako bi se
vaše teskoče obvladale. Čitajte to knjižico, kažipot k zdravju, in okoristite
se z njo.

Pošljite ta kupon še danes.

DR. J. RUSSELL PRICE CO., 51000 Madison & Clinton Sts., Chicago, Ill.

Cenjeni doktorji: — Pošljite mi takoj vašo zdravniško knjižico popolnoma
zastonj in poštino prosto.

Ime

Stev. in ulica ali Box No.

Mesto

Država

Kje je pevec?

POZOR, ROJAKI!

Tri milje od Ligonier se dela
park; dela za pet let. Zdj se dela
s pikom, lopato, grabljami in se-
kiri. Dela se devet in pol ure na
dan, plača 25c na uro. Hiša z 10
sobami zastonj, posteljo dobi-
ta-koj vsak zastoj, kuharica in pra-
nje zastonj; za hrano pa plača
vsak mož, kolikor pride na eno
osebo, zdaj plačujemo po 50c na
dan. Slovencev nas je osem in po-
trebujemo jih pa še 50 mož. No-
ben ni premlad in ne prestar. Pri-
dite na Ligonier in ogledate se pri
Ligonier House Hotel ter poka-
žite hotelirju ta naslov in peljal
vas bo v avtomobilu zastonj na
mesto.

Joe Cornish
(podomačen Stopnikar),
Rolling Ruck Clupe, Ligonier, Pa.

Rad bi izvedel za moja dva prija-
telja ANTONA in JOHNA
PREMRU. Oba sta iz Predlame
pod Nanosom pri Postojni na
Notranjskem. Če kdo ve, naj mi
naznani, ali naj se pa sama
oglasita. — Andrew Klemen,
R. F. D. 1, Bolivar, N. Y.

NAZNANILO.

Cenjenim rojakom v Wisconsinu
naznanjamo, da jih bo v kratkem
obiskal naš zastopnik

Mr. Janke Pichler, 5000
ki je pooblaščen sprejemati naro-
čnino za "Glas Naroda" in izdajati
tozadevna potrdila. — Upati je,
da mu bodo šli rojaki v vseh del-
nih na roko.

Radostno.

Radostno.

Radostno.

Radostno.

Radostno.

Radostno.

Radostno.

Radostno.

Radostno.

Radostno.

Radostno.

Radostno.

Radostno.

Radostno.

Radostno.

VPOŠTEVAJTE.

Ako želite izvedeti za naslov svojih sorodnikov, prijateljev, znan-
cev, itd.

Ako želite prodati posestvo, hišo, trgovino itd.

Ako želite objaviti krst, ženitev, žalostinko itd.

Ako želite dobiti delavce ali delo za seba.

Ako želite objaviti društvene naznanila

RABITE VSELEJ

“GLAS NARODA”

“Glas Naroda” dobite v vsaki slovenski naselbini; v vsakem me-
stu, v vsakem trgu in v vsaki mali vasici v Zedinjenih državah, kakor
tudi v Canadi itd.

“Glas Naroda” je najpriljubljenejši in najbolj razširjeni sloven-
ski list na svetu.

“Glas Naroda” je razposlan na leto v štiri in pol milijone (4,500.-
000) iztisih in je torej najboljšo sredstvo za oglaševanje.

Cene oglasom so sledeče:

Trikratno iskanje sorodnika ali prijatelja stane	\$1.00
Enkratna objava prodaje posestva, hiše, lota itd.	
stane	\$1.00
Enkratno iskanje delavcev stane	\$1.00
Enkratno iskanje dela stane	\$0.30
Enkratna objava ženitve, ponudbe, žalostinke ali kaj	
enakega stane	\$1.00
Enkratno društveno naznanilo stane	\$0.50

Slovenskim trgovcem naredimo posebno ugodne cene pri stalnih
oglasih.

Z naročilom je potrebno poslati vsaj tudi denar. Naslovite na:

“GLAS NARODA”

62 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Opomba: Rojaki, vpoštevajte naše geslo, da ne sprejmemo ogla-
sov, ako jih spoznamo za dvomljive in s tem varujemo naše naročnike
pred raznimi sleparji, katerih je vsepovsod dovolj. Zaeno pa svetu-
jemo vsem rojakom kadar kaj kupujejo ali pa naročajo, da se prepi-
čajo če je oglas v našem listu in ako ga ne opazijo, naj vprašajo prodaj-
alca, kakaj ni. Posebno velike važnosti je za vsakega pri naročilih pe
pošti.